

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΘΑΣ*

Ἀπόψε αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη συγκίνηση πού μοῦ προτάθηκε νά ἀναλύσω ψυχολογικά τὸ ἔργο καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ κορυφαίου Ἑλλήνα χρονογράφου, εὐθυμογράφου καὶ θεατρικοῦ συγγραφέως Δημήτρη Ψαθά', τοῦ ἀλησμόνητου ἐκείνου δημοσιογράφου πού σημάδεψε βαθειὰ τὰ Ἑλληνικά γράμματα τέσσερις σχεδὸν δεκαετίες.

* Ὁμιλία πού ἐγινε τὴν 11η Δεκεμβρίου 2000 στὸ ἀμφιθέατρο Ἰω. Δρακόπουλου τοῦ κεντρικοῦ κτηρίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στὸ πλαίσιο τῆς ἐκδήλωσης πού διοργανώθηκε ἀπὸ τὸ Τμήμα Θεατρικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τοῦ θεατρικοῦ συγγραφέα Δημήτρη Ψαθά.

1. Ὁ διακεκριμένος χρονογράφος, εὐθυμογράφος καὶ θεατρικὸς συγγραφέας Δημήτρης Ψαθᾶς (1907-1979) καταγόταν ἀπὸ τὴν Τένεδο καὶ γεννήθηκε στὴν Τραπεζοῦντα τοῦ Πόντου τὸ 1907. Τὸ 1923 ἐγκαταστάθηκε μόνιμα στὴν Ἀθήνα καὶ ἀφοῦ τελείωσε τὶς σπουδές του ἀφιερώθηκε στὴν δημοσιογραφία. Ἐργάστηκε στὶς ἐφημερίδες *Ἀθηναϊκά Νέα*, *Ἐλεύθερο Βῆμα*, *Νέα* καὶ *Ἐλευθεροτυπία*. Τὰ ἔτη 1937 καὶ 1938 κυκλοφόρησε ἀντίστοιχα τὰ πρῶτα χιουμοριστικά ἔργα του «Ἡ Θέμις ἔχει κέφια» καὶ «Ἡ Θέμις ἔχει νεῦρα», τὰ ὁποῖα ἀκολούθησε τὸ θαυμάσιο μυθιστόρημα μὲ τίτλο «Μαντάμ Σουσοῦ» πού τὸν ἔκανε πανελλήνια γνωστό. Στὰ δύσκολα χρόνια τῆς Ἰταλογερμανικῆς Κατοχῆς περιέγραψε μὲ ἐντελῶς δικό του τρόπο τὰ χρονικά τῆς ἐποχῆς στὸ ἔργο του *Χειμῶνας τοῦ '41* (1945), *Ἀντίσταση* (1945) καὶ τὸ *Χιούμορ μιᾶς ἐποχῆς* (1946).

Ὁ Δημήτρης Ψαθᾶς ταξίδεψε στὴν Γαλλία, Ἀγγλία, Αἴγυπτο, Τουρκία, Ἀμερική καὶ περιέγραψε τὶς ἐντυπώσεις του σὲ ἕνα βιβλίο *Κάτω ἀπὸ τοὺς Οὐρανοξύστες* (1950), *Στὴν Χώρα τῶν Μυλόρδων* (1951), *Παρίσι Σταμποῦλ κι ἄλλα εὐθυμα ταξίδια* (1951). Ἀκόμη δημοσίευσε ἕνα χιουμοριστικὸ μυθιστόρημα μὲ τίτλο *Οἰκογένεια Βλαμμένου* (1956), ὅπως καὶ μιὰ σειρά εὐθυμων διηγημάτων μὲ τίτλο *Παρ' ὀλίγο νὰ γελᾶσουμε* (1960). Παράλληλα μὲ τὴν δημοσιογραφία ὁ Δημήτρης Ψαθᾶς ἐπιδόθηκε μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία καὶ στὴν συγγραφή κωμωδιῶν, μερικές ἀπὸ τὶς ὁποῖες -ὅπως εἶναι γνωστὸ- κατέρριψαν ρεκόρ παραστάσεων στὸ εὐρύτερο ἐλληνικὸ χωρὸ. Παίχτηκαν ἀπ' ὄλους τοὺς κεντρικοὺς θιάσους τῆς Ἀθῆνας, καὶ ἀπὸ ἄλλους τῆς ἐπαρχίας μὲ τοὺς καλύτερους Ἑλληνες ἠθοποιούς. Μεταξὺ τῶν κωμωδιῶν πού παίχτηκαν ἦταν: *Τὸ Στραβόξυλο* (1940), *Ὁ κοντούλης μου* (1941), *οἱ Ἐλαφρόμυαλοι* (1942), *Μαντάμ Σουσοῦ* (1942), *Σκίτσα τῆς Ἐποχῆς* (1944), *Φὸν Δημητράκης* (1947), *Ἡ ζωὴ μου εἶναι ὠραία* (1952), *Ζητεῖται ψεύτης* (1953), *Μικροὶ Φαρισαῖοι* (1954), *Ὁ Φαῦλος Κύκλος* (1954), *Ἔνας βλάκας καὶ μιὸς* (1956), *Πρὸς Θεοῦ μεταξὺ μας* (1957), *Φωνάζει ὁ κλέφτης* (1958), *Ἐταιρία θαυμάτων* (1959), *Ἡ Μαίρη τὰ λέει ὅλα* (1960), *Ἐξοχικὸν Κέντρον ὁ Ἔρωσ* (1960), *Ἐμπρὸς νὰ γυθοῦμε* (1962), *Χαρτοπαίχτρα* (1963), *Ξύπνα Βασίλη* (1965), *Ὁ Ἀχόρταγος* (1966), *Ὁ Κουτσομπόλης* (1968), *Προίκα μου ἀγαπημένη* (1968), *Οἱ Ἀτίθασοι* (1970), *Ὁ ἀφελῆς* (1973), *Τὸ Ἀνθρωπάκι* (1974) καὶ ἄλλα. Πολλὰ ἀπὸ τὰ θεατρικὰ αὐτὰ ἔργα ἔγιναν κινηματογραφικὲς ταινίες μὲ θαυμαστὴ ἐπιτυχία. Σημειώνουμε ὅτι μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ προβάλλονται σήμερα ἀπὸ τηλεοπτικοὺς σταθμοὺς τηλεοράσεως γεγονὸς πού ἀποδεικνύει τὸ ἀξεπέραστο ταλέντο τοῦ δημιουργοῦ Δημήτρη Ψαθά καὶ τὴν ἀειφεγγὴ ἐπικαιρότητα τῶν θεμάτων του.

Γεννημένος στην Τραπεζοῦντα τὸ 1907, ἐγκατεσταθῆκε ἀπὸ τὸ 1921, λίγο μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ καταστροφὴ, στὴν Ἀθήνα καί, ἀφοῦ ὀλοκλήρωσε τὶς σπουδές του, μπῆκε στὸν χώρο τῆς δημοσιογραφίας, τὴν ὁποία καὶ ὑπηρετήσε πιστὰ ὡς τὸ θάνατό του τὸ 1979.

Δέκα ὀχτῶ χρονῶν παλλικάρι, τὸ 1925, ὁ Δημήτρης Ψαθᾶς ἄρχισε νὰ δημοσιεύη δικαστικὸ ρεπορτάζ στὴν ἐφημερίδα «*Ἐλεύθερο Βῆμα*», ὅπου καὶ διέπρεψε. Τὸ 1937 ἐξέδωσε τὸ πρῶτο του βιβλίον «*Ἡ Θέμις ἔχει κέφια*» μὲ διάφορα εὐθυμογραφήματα τὰ ὁποία οὐσιαστικὰ ἀποτελοῦν τὸ ἀπόσταγμα τῆς θητείας του στὸ δικαστικὸ ρεπορτάζ, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἴδια χρονιά τὸ δευτέρον του ἔργο μὲ θέμα «*Ἡ Θέμις ἔχει νεῦρα*», ποῦ ἐγίνε πανηγυρικὰ ἀποδεκτὸ καὶ μάλιστα μὲ πολὺ ἐνθουσιασμὸ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ κοινόν.

Στὴν συνέχεια ἄρχισε νὰ γράφῃ καθημερινὰ χρονογραφήματα στὴν ἐφημερίδα «*Ἀθηναϊκὰ Νέα*» ποῦ μετονομάσθησαν μετὰ τὴν κατοχὴ σὲ «*Νέα*» ὅπου καὶ ἔλαμψε γιὰ σαράντα περίπου χρονία. Τὰ χρονογραφήματά του ἀληθινὰ ἐνέπνεαν, ἔδιδαν παλμὸ καὶ κίνηση, καὶ ἀποσκοποῦσαν στὰ καλά, τὰ ὠφέλιμα καὶ τὰ ἐπαγωγικά. Παρατηρητὴς τῶν καθημερινῶν πολιτικῶν γεγονότων καὶ ἀντιλήπτορας ὀξυδερκὴς τῶν μεγάλων ἐθνικῶν μας ἐλαττωμάτων ἀλλὰ καὶ τῶν μικρῶν ἀτομικῶν μειονεκτιμάτων, προσπάθησε μὲ τὰ γραφόμενά του νὰ ἀνοίξῃ δρόμους, νὰ δώσῃ φῶς καὶ νὰ φωτίσῃ τὴν ψυχροσύνησιν τοῦ Νεοέλληνα. Προικισμένος δηλ. μὲ φαντασία καὶ τόλμη, μὲ ἀνθρωπιά καὶ θάρρος, μὲ ἀγάπη καὶ ἀληθινὴ πίστη στὰ ἐθνικά μας ἰδεώδη, μὲ αἴσθημα εὐθύνης καὶ ἀντικειμενικότητος καὶ κυρίως μὲ διορατικότητα, ὁ Δημήτρης Ψαθᾶς σχολίαζε καλοπροαίρετα μέσα ἀπὸ τὴν στήλη του τὰ πάντα: τὴν κοινωνία, τὴν πολιτικὴν, τὸν πολιτισμὸν, τὴν παιδείαν, τοὺς θεσμούς, τὰ πρόσωπα, τὶς καταστάσεις καὶ τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς του. Μὲ ὕφος δροσερό, κοφτὸ καὶ ἀστραφτερό, μὲ ἀπεριόριστη χρῆσιν τοῦ διαλόγου, προσεκτικὰ καὶ ὑπεύθυνα ἔγραφε τὰ χρονογραφήματά του μικρὰ καὶ μεγάλα, διυλίζοντάς τα μέσα ἀπὸ δύο φίλτρα: τὸ ἀπαραίτητον χιοῦμορον ποῦ διέθετε καὶ τὴν ἄμετρη πολεμικὴν ποῦ χρησιμοποιοῦσε. Προσηλωμένος στὶς δημοκρατικὰς ἀρχὰς καὶ τὶς αἰώνιες ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀξίας, ὁ Δημήτρης Ψαθᾶς ἐξέφραζε τὴ γνώμην τῶν πολλῶν Ἑλλήνων καυτηριάζοντάς σωστὰ καὶ ὑπεύθυνα τὸν ἐκφυλισμὸν τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ στηλιτεύοντάς τὴν ἀσυνέπειαν σὲ χαρακτῆρες τῆς ἐποχῆς του.

Ἰχνηλατῶντας προσεκτικὰ τὴν πορεία τῆς προσφορᾶς τοῦ Ψαθᾶ στο ἑλληνικὸ κοινὸν διαπιστώσαμε ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὶς εἴκοσι ἕξι κωμωδίας ποῦ ἔγραψε οἱ ὁποῖες καὶ παρουσιάσθησαν σχεδὸν στὸ σύνολόν τους σὲ θεατρικὰς παραστάσεις τῆς ἐποχῆς μὲ τοὺς ἐπιφανέστερους Ἑλληνας ἠθοποιούς καὶ μὲ ρεκόρ μάλιστα παραστάσεων, ἔγραψε καὶ δημοσίευσε ἑκατοντάδες χρονογραφήματα ποῦ εἶχαν ὡς θέμα τους τὸν καθημερινὸν περίγυρον, τὴν πολιτικὴν, τὴν παιδείαν, τὰ καθημερινὰ γεγονότα, τὰ πρόσωπα, τὰ καμώματα τῶν πολιτικῶν καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς θεσμούς. Μὲ γλώσσα ἀπλή, ρευστὴ καὶ ἀβίαστη περιέγραφε προσεκτικὰ καὶ σχολίαζε ὑπεύθυνα τὴν καθημερινὴν ἐπικαιρότητα, ἄλλοτε μὲ δροσιὰ καὶ ἀπαλότητα ποῦ ἀνακούφιζε καὶ ἄλλοτε -τὶς περισσότερες φορὲς- μὲ μιὰ ἀνελέητη κριτικὴ διάθεση, ὥστε, ὅπως ἔλεγον, ἡ πένα τοῦ «*ἔσπαζε κόκκαλα*». Ἀσυμβίβαστος σὲ κάθε παρανομία καὶ ἀνυποχώρητος σὲ κάθε στραβοτιμονιά τῶν ἐκπροσώπων τῆς διοικήσεως

καὶ τῆς πολιτικῆς, δούλεψε σοβαρά, σοφὰ καὶ ὑπεύθυνα τὸ χρονογράφημα μετατρέποντάς το σὲ ζωντανὸ παλλόμενο βῆμα· σὲ στάδιο ἀγώνων, σὲ θέατρο ἐπιχειρήσεων καὶ σὲ ἐξέδρα ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ. Ἡ στήλη τοῦ «Εὐθυμα καὶ Σοβαρὰ» στηλίτευε καλοπροαίρετα καὶ μὲ μορφοπλαστικὴ δεξιότητιὰ κάθε παρέκκλιση καὶ κάθε κακόβολη σκέψη καὶ ὀδηγοῦσε ὄχι μόνο στὴν ἀσκησιὴ τῆς γνώσης ἀλλὰ καὶ στὴν ἐπίγνωση τῆς ἀρετῆς. Ἡ πένα τοῦ ἦταν ἀληθινὸ νυστέρι ποὺ καθάρριζε τὰ «σεσηπότα», ἀπάλυνε τὶς πληγὲς καὶ καθοδηγοῦσε κάθε «ἀσθενῆ» στὸ δρόμο τῆς ἰασης.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ χρονογραφήματα καὶ τὶς κωμωδίες ποὺ ἔγραψε, ὁ Δημήτρης Ψαθάς συνένταξε καὶ δημοσίευσε ἀκόμη ἄλλα δεκαπέντε αὐτοτελῆ ἔργα² ποικίλου περιεχομένου ὅπου μὲ εὐαισθησία καὶ εὐθυμὴ κριτικὴ διάθεση, μὲ ἀληθινὴ ἱστορικὴ ὑπευθυνότητα καὶ ταξιδιωτικὴ χάρις, καὶ ἀκόμη μὲ ἀληθοφάνεια καὶ ἐνόραση καυτηριοῦσε πολιτικὰ πάθη, χαρακτηρίζε ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καὶ ἀποκάλυπτε δικολαβικὰς ὑποθέσεις ὅπως δικαστικὰ στιγμιότυπα. Εἰδικώτερα στὸ ἔργο τοῦ «Γῆ τοῦ Πόντου» ὁ Δημήτρης Ψαθάς σὲ 544 σελίδες μὲ ἱστορικὴ εὐσυνειδησία καὶ γλαφυρότητα παρουσιάζει συγκλονιστικὰ ντοκουμέντα ἀπὸ τὴ ζωὴ, τοὺς διωγμοὺς καὶ τὴν ἀντίσταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας τοῦ Πόντου. Μὲ ἐθνικὴ αὐτογνωσία καὶ τρόπο μυσταγωγικὸ καὶ ἀφηγηματικὴ χάρις περιγράφει μέσω τῶν παιδικῶν τοῦ ἀναμνήσεων τὴν εἰρηνικὴ συμβίωση τῶν Ἑλλήνων τῆς Τραπεζοῦντας χωρὶς νὰ παραλείπη νὰ παρουσιάσῃ τὰ δεινοπαθήματα τοῦ ἄμαχου Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοὺς Τούρκους μὲ ἀληθινὰς ἱστορίες ζωντανὰς μαρτυρίες καὶ συναρπαστικὰς περιγραφὰς.

Ἀναλύοντας τὸ ἔργο καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ Δημήτρη Ψαθά σημειώνουμε ὅτι ἡ μεγάλῃ του προσφορὰ στὴ δημοσιογραφία, τὸ σπουδαῖο πνευματικὸ τοῦ ἔργο ὡς ἀνάγλυφον καὶ συγχρόνως γλαφυρὴ παρουσίασις τῆς καθημερινῆς ἐπικαιρότητας, ἡ δεξιότητιὰ στὰ εὐθυμογραφήματά του καὶ ἡ κριτικὴ περιγραφὴ τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι πράγματι ἄξια θαυμασμοῦ. Ὁ ἄδολος, ὁ αὐθεντικὸς, ὁ αἰσθητικὸς, ὁ κριτικὸς λόγος τοῦ καὶ ἡ εὐρύτερη κατάρτιση καὶ παιδεία τοῦ τὸν καθιστοῦν ὡς ἕναν ἀπὸ τοὺς περισσότερο προικισμένους λογίους τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος. Τὰ πολυποίκιλα ἐνδιαφέροντά του εἶναι ἀξιοθαύμαστα. Γεννημένος ἀπὸ μητέρα Πόντια καὶ πατέρα Τενέδιο καὶ γαλουχημένος μὲ τὶς παραδόσεις τῆς κοιτίδας ἐκείνης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μεταδίδει τὰ προσωπικά του βιώματα τῆς ἐκεῖ μεγάλης ἐθνικῆς μας δοκιμασίας. Ἡ Τραπεζοῦντα ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰ καὶ ἡ Ἀθήνα ἀπὸ τὴν ἄλλη προετοίμασαν τὸν ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ τοῦ δρόμο γιατί καὶ στοὺς δύο αὐτοὺς Ἑλληνικοὺς χώρους βλάστησαν τὰ ἔπη καὶ οἱ λυρικοὶ στίχοι, ἀνθίσει ὁ ἀνθρωπισμὸς, μεγαλοῦργησε ἡ φιλοσοφικὴ διάνοηση καὶ ἀναζητήθηκε ἡ ἀλήθεια.

2. Οἱ τίτλοι τῶν 15 αὐτοτελῶν αὐτῶν ἔργων εἶναι: *Ἡ Θέμις ἔχει κέφια* (1937), *Ἡ Θέμις ἔχει νεῦρα* (1938), *Χειμῶνας τοῦ 1941* (1945), *Ἀντίσταση* (1945), *Στὴ χώρα τῶν Μυλόρδων* (1951), *Τὸ χιοῦμορ τῆς ἐποχῆς* (1961), *Οἰκογένεια βλαμένου, Στὸ καρφὶ καὶ στὶ πέταλο, Κάτω ἀπὸ τοὺς οὐρανοῦστες, Παρίσι Σταμποῦλ καὶ ἄλλα εὐθυμα ταξίδια* (1951), *Παρ' ὀλίγον νὰ γελάσουμε* (1960), *Ὁρκίζομαι νὰ εἶπω στὴν ἀλήθειαν, Ἀπὸ τὴν εὐθυμὴ πλευρὰ, Πέρα βρέχει, Γῆ τοῦ Πόντου, κ.ἄ.*

Τὰ στοιχεῖα ἐπομένως τῆς ἀρετῆς πού κατέκτησε μὲ ἀγάπη καὶ θυσίες ὁ Δημήτρης Ψαθάς εἶναι ἡ ἀρετὴ τοῦ ἐξαίρετου δημοσιογράφου, ἡ ἀρετὴ τοῦ μεγάλου χρονογράφου, ἡ ἀρετὴ τοῦ διακεκριμένου εὐθυμογράφου, ἡ ἀρετὴ τοῦ κορυφαίου θεατρικοῦ συγγραφέα καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ καλοῦ οἰκογενειάρχου.

Ἐπῆρξε δεινὸς χρονογράφος. Ἡ δεινότητά τῆς συλλογικῆς του δύναμης, ἡ ἐξαντλητικὴ δημοσιογραφικὴ του εὐρυμάθεια, τὸ διανοητικὸ πάθος καὶ ὁ ἀριστοτεχνικός, εὐθύμος τόνος τῶν γραπτῶν του, ἀποκαλύπτουν ἕναν ἄνθρωπο σοβαρὰ πνευματικὸ καὶ πέρα γιὰ πέρα ἀληθινὸ πού τελοῦσε σὲ διαρκὴ δημοσιογραφικὴ ἐγρήγορη καὶ νηφάλια πνευματικὴ ἔνταση. Ἦταν αὐθόρμητος, εὐγλωττος, ἀβίαστος, μὲ παιδαγωγικὸ τάξι καὶ «χιούμορ», ἄψογος στὴν ἐκτέλεση τοῦ καθήκοντός του καὶ πλούσιος στὴν ἐθνικὴ αὐτογνωσία. Ἐπηρετήθη μὲ πάθος τῆ δημοσιογραφία καὶ τὸν Ἑλληνισμό. Ἡ φιλικὴ του στάση πρὸς ὄλους, ἡ αὐθόρμητη συμπεριφορὰ του, τὸ ἀξεπέραστο ἦθος του, ἡ ὠριμὴ κρίση του, ἡ εὐφυΐα του, ὁ ρεαλισμὸς καὶ ἡ εὐγένεια ἦσαν κάποια ἀπὸ τὰ ψυχικο-πνευματικὰ του χαρίσματα. Θὰ μπορούσαμε μάλιστα ἐπιγραμματικὰ νὰ λέγαμε ὅτι ὁ Δημήτρης Ψαθάς ὑπῆρξε μίᾳ ξεχωριστῆ φυσιογνωμία. Ἀνθοδέσμη ἀρετῶν καὶ ψυχικῶν χαρισμάτων συνιστοῦσαν τὴν προσωπικότητά του. Γι' αὐτὸ καὶ πέτυχε στὸ ἔργο του. Χιλιάδες οἱ φανατικοὶ ἀναγνώστες του μὲ πλεῖστες ὄσες νοοτροπίες καὶ προσανατολισμούς. Κι ἐκεῖνος τοὺς καθοδηγοῦσε μὲ τὸ λόγο του, εἰρηνικά, σταθερὰ καὶ ὑπεύθυνα. Αὐτὸς ἦταν ὁ Δημήτρης Ψαθάς.

Οἱ χιλιάδες τῶν ἀναγνωστῶν του θυμοῦνται μὲ συγκίνηση εἴκοσι καὶ πλέον χρόνια μετὰ τὸν θάνατό του, τὰ ἐξαίρετα χρονογραφήματά του, τὰ εὐθυμογραφήματα καὶ τὰ ἀνεπανάληπτα θεατρικὰ του κείμενα. Οἱ φίλοι του δυσκολεύονται στὴν ἀπουσία τοῦ πιστοῦ τους φίλου καὶ οἱ στενότεροι συνεργάτες του, εὐγνώμονες, διατηροῦν ζωντανές στὴν μνήμη τους τὴν προσήλωση τοῦ Δημήτρη Ψαθά στὶς αἰώνιες ἀξίες, τὴν δημοσιογραφικὴ του εὐρύτητα, τὴν πείσμονα ἐμμονή του στὸ καλὸ καὶ τὸ ἀγαθὸ, τὸ ἀνοιχτὸ πνεῦμα του στὶς ιδέες καὶ τοὺς ἀνθρώπους πού τις ἐξέφραζαν, τὸν σεβασμὸ, τὴν ἀγάπη, τὴν πίστη καὶ τὴν προσήλωσή του στὶς εὐαγγελικὲς ἀλήθειες καὶ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τέλος τὴν καλωσύνη καὶ εἰλικρίνειά του πρὸς ὄλους.

Τέτοιες προσωπικότητες πραγματικὰ λαμπρύνουν τὸν χῶρο τῆς δημοσιογραφίας καὶ τὴν εὐρύτερη πνευματικὴ κοινότητα.